

Fakultetsoppgave – strafferett – høst 2013

Del I

Peder Ås var tidligere den ledende narkotikaleverandøren i Lillevik. De siste to årene hadde forretningene imidlertid gått stadig dårligere. Årsaken var at den russiske mafia hadde erobret stadig nye markedsandeler. Tre måneder tidligere hadde Ås utarbeidet en snedig plan for å gjenerobre tapte markedsandeler, men planen slo feil. Det gikk nå rykter om at mafiaen ville sende en av sine «ryddegutter» for å ta livet av Ås.

Lars Holm, innehaver av forretningen «Spaneren» i Storevik, drev det stort innenfor salg av utstyr til jakt, overvåkning mv. Tirsdag 10. januar 2006 kom en kunde inn i butikken og presenterte seg som Igor på et noe gebrokkent engelsk. Han ønsket å kjøpe finlandshette, kjeledress og hansker. Holm reagerte ikke spesielt på dette. Det var ikke uvanlig at kundene var litt mistenkelige.

Dagen etter kom Hans Tastad inn i forretningen til Lars Holm. Tastad var kjent for å være godt informert om hva som rørte seg i Lilleviks underverden. Han fortalte at en russisk leiemorder angivelig var kommet til Lillevik, og at vedkommende benyttet navnet Igor. Det gikk kaldt nedover ryggen på Lars Holm, men han sa intet om kunden dagen i forveien. Holm tenkte at det utstyret som ble kjøpt dagen i forveien kanskje skulle benyttes i forbindelse med et drap. Videre ble han bekymret for Peder Ås, som i følge ryktene hadde kommet på kant med den russiske mafiaen. Lars Holm var livredd for den russiske mafia, og ville ikke for noe i verden fortelle noen om sin bekymring, uansett mulige konsekvenser for Ås eller andre.

Politiet tok ryktene om Peder Ås alvorlig og iverksatte en omfattende etterretningsoperasjon. Fra sikre kilder fikk politiet torsdag den 12. januar 2006 informasjon om at leiemorderen Igor var ankommet Lillevik, og at Igor trolig ville gå til aksjon mot Peder Ås kommende natt.

Aksjonen om kvelden og natta ble ledet av beredskapstroppen ved Storevik politistasjon. Fire tjenestemenn ble plassert i stua til Peder Ås, som lå rett innenfor ytterdøra i første etasje. Fire andre tjenestemenn ble plassert på soverommet til Peder Ås i andre etasje, inne i klesskapet. Bakgrunnen var risikoen for at Igor ville ta seg inn gjennom soveromsvinduet ved hjelp av stige. En livaktig dukke ble plassert i senga til Peder Ås.

Politiets aksjon gikk etter planen. Idet Igor kom inn gjennom utgangsdøra kl 03:00, så stormet tjenestemennene i stua frem og pågrep ham. Igor var iført kjeledress, hansker og finlandshette, som den senere etterforskning viste at var kjøpt i forretningen til Lars Holm.

Igor ble tiltalt for overtredelse av straffeloven § 233 første og annet ledd, jf § 49, for forsøk på overlagt drap. Lars Holm ble tiltalt for medvirkning til forsøk på overlagt drap iht. de samme bestemmelser.

Under hovedforhandlingen erkjente Igor de faktiske forhold, herunder at drapet var nøye planlagt og at han var fast bestemt på å skyte Peder Ås mens han lå i senga. Han var kjent med at senga til Ås lå i andre etasje. Igor la heller ikke skjul på at han ikke var noen debutant på dette området. Forsvareren til Igor bestred likevel at det var grunnlag for domfellelse etter tiltalen. Det lå intet levende menneske i senga til Peder Ås. Ingen fare for liv eller helse hadde derfor oppstått. I tillegg befant Igor seg fortsatt på forberedelsesstadiet da han ble pågrepet.

Lars Holm erkjente også de faktiske forhold under hovedforhandlingen. Forsvareren hans bestred likevel at Holm kunne dømmes etter tiltalen. Holm hadde kun solgt lovlige varer som ledd i sin lovlige forretningsvirksomhet. Videre hadde han verken ved salget av gjenstandene eller senere utvist tilstrekkelig skyld. I tillegg anførte forsvareren at Holm, på grunn av sin frykt for den russiske mafia, var i en nødssituasjon. Aktor og forsvarer var enige om at retten ikke kunne foreta en omsubsumering til straffeloven § 139, jf straffeprosessloven § 38.

Drøft de anførselene som er fremsatt av forsvarerne. Mulige overtredelser av andre straffebud enn nevnt i tiltalen skal ikke drøftes.

Del II

Peder Ås var en fredagskveld på fest på samfunnshuset i Lillevik. Han var beruset. Utenfor festlokalet traff han Lars Holm, som også var beruset. Forholdet mellom dem var dårlig på bakgrunn av en episode under hjortejakten høsten før.

Det oppsto en krangel mellom Holm og Ås. Mange festdeltakere samlet seg rundt dem for å bivåne opptrinnet. Ås kom med meget nedsettende omtale av moren til Holm. Bl.a uttalte han at hun var lett på tråden og at det i bygda alltid hadde vært omdiskutert hvem som egentlig var faren til Holm. Holm ble meget hissig og tildelte Ås et hardt slag med knyttet hånd i ansiktet. Ås fikk et kutt under øyet. Ås ble rasende på Holm etter slaget, og uttalte at han skulle skambanke Holm. Som følge av dette løp Holm mot sin bil, som sto parkert like ved. Ås gikk bort til et skogholt og fant en kraftig trestokk. Han løp deretter etter Holm mot bilen. Før Ås nådde frem til bilen, rakk Holm å sette seg i bilen og starte motoren. Holm var regjerende kretsmester i terrengløp. Idet Holm skulle kjøre bort slo Ås hardt i bilens frontrute med trestokken. Det oppsto en stor rose i ruta. Holm kjørte deretter hjem, en distanse på 8 km.

En venninne av Ås kjørte ham til legevakta i Lillevik. Kuttet under øyet ble sydd med tre sting. Deretter inngav Ås anmeldelse og påtalebegjæring mot Holm ved Lillevik lensmannskontor. På bakgrunn av opplysningene fra Ås reiste politiet hjem til Holm. Analysen av blodprøven tatt av Holm ca 2 timer etter at han var kommet hjem viste en alkoholkonsentrasjon i blodet på 1,8 promille.

Den påfølgende dag var Holm innom Lillevik Auto. Lillevik Auto opplyste at det ville koste kr 10.000 å skifte bilens frontrute. Senere denne dag inngav han anmeldelse og påtalebegjæring mot Ås ved Lillevik lensmannskontor for skadeverk.

Holm ble satt under tiltale for legemsbeskadigelse etter straffeloven § 229 første straffalternativ og for promillekjøring etter vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf § 22 første ledd. Holm hevdet at straffeloven § 229 første straffalternativ ikke kunne anvendes. Uansett hadde han ikke til hensikt å skade Ås. Videre anførte han at han måtte frifinnes på grunn av provokasjon. I tillegg var han i en nødsituasjon i forbindelse med kjøringen. Holm påsto seg derfor frifunnet for begge punktene i tiltalen. Holm erkjente at han ikke hadde drukket mellom kjøreturen og blodprøvetakingen.

Ås ble satt under tiltale for skadeverk etter straffeloven § 291. Han påsto seg frifunnet på grunn av provokasjon.

Drøft om det er grunnlag for å straffe Holm og/eller Ås i forhold til tiltalepunktene.

Begge oppgaver skal besvares